

pondělí: Vyškov, Bučovice, Slavkov u Brna

úterý: Blansko, Boskovice, Adamov

středa: Břeclav, Hustopeče, Mikulov

čtvrtek: Znojmo, Miroslav, Moravský Krumlov

Pavlovice odhalily desku královskému pilotovi

Pilot RAF Josef Pavelka kouřil amforu a měl rád červené víno. Tak jej znali ve Velkých Pavlovicích. Jeho životní osud byl ale podstatně zajímavější. Připomínat ho teď bude i pamětní deska.

VELKÉ PAVLOVICE Bronzová deska visí na budově základní školy a připomíná život válečného letce, který se ve Velkých Pavlovicích v roce 1913 narodil a také tam roku 1997 zemřel.

Josef Pavelka v červnu 1939 odešel s dalšími pěti letci do Polska, aby se tam přihlásili do československého vojenského legionu. „Bral to automaticky. Byla to dohoda mezi kamarády, tam podle nich nebylo o čem přemýšlet. A v tomto si ho vážím, že byl takový zásadový člověk,“ vzpomínal jeho syn Josef Pavelka při víkendovém slavnostním odhalení pamětní desky.

Z Polska se dostal přes Francii až do Anglie k právě vznikající 311. bombardovací peruti, která fungovala v rámci britského královského letectva. Už jeho první let „naostro“ se mu ale málem stal osudným. Plně naložený letoun se zachytil o vršky stromů a zřítíl se do lesa blízko letiště. Při nehodě zemřel kapitán, přední střelec a po převozu do nemocnice i zadní střelec.

Josef Pavelka přežil zásluhou navigátora, který ho vytáhl zpod hořícího letadla. „Když si uvědomíte, že vás někdo tahá z hořícího letounu, který je plný benzínu a pum, tak vám dojetím stékají slzy po tváři a ani se za ně nestydíte,“ vzpomínal na svou záchranu sám Pavelka.

Po operaci páteře strávil několik měsíců v sádrovém krunýři.

V roce 1943 se vrátil ke své jednotce, kde se účastnil úspěšného bombardování německých ponorek. Zdravotní důvody mu však nedovolily dlouhodobé plné nasazení, a tak byl na konci roku 1944 odvelen k vojenskému dopravnímu letectvu v Londýně.

I po válce řídil dopravní letadlo. Nejprve na letišti v Praze, poté v Brně a krátce nato ho armáda propustila. „Pak už dělal jen úředničinu v Hustopečích. Jeho zdravotní stav se ale horšil čím dál víc, takže potom začal pracovat na městském úřadě v Pavlovicích,“ popisuje poválečná léta svého otce Miluše Marténková.

Komunistický režim ale bývalého pilota pronásledoval až sem. „Měli jsme před domem třešň a na ní byli pořád policajti. Když k nám někdo přijel, tak se musel legitimovat a pak měl problémy v práci. Padesátá léta byla těžká. Pamatuji si, že otce odvezli a přivezli zmláceného a zkrvaveného třeba za dva dny. On o tom ale nemluvil,“ vzpomíná pilotův syn Josef Pavelka.

Přesto podle svých dětí neuvažoval o tom, že by zemí opustil. „Nikdy neodešel, protože tvrdil, že není zbábělec, ale chlap. A přitom

Josef Pavelka

Do Anglie se už nepodíval. Nedovolil mu to režim a pak zdraví.

Foto: Archiv Velkých Pavlovic

Pocta

Hrdinství letce připomíná pamětní deska na základní škole. Foto: Eliška Syrovátková

odejít mohl,“ říká dcera Miluše.

Situace se zmírnila až v sedmdesátých letech a po revoluci pak u Pavelků propukla euforie. Pád komunistického režimu s sebou přinesl i první veřejné vyjádření úcty lidem, jako byl Josef Pavelka. Prezident Václav Havel se v roce 1991 rozhodl udělit účastníkům protinacistického zahraničního odboje Řád Milana Rastislava Štefánika. Josef Pavelka byl mezi prvními padesáti, kteří toto vyznamenání obdrželi. Doma měl i dva Československé válečné kříže, medaili Za záslu-

hy I. třídy, medaili Za chrabrost před nepřítelem i řadou vyznamenání z Francie či Anglie.

Největším oceněním pro něj ale bylo setkání s britskou královnou Alžbětou II. v březnu 1996 v Brně. „Setkal se s ní už v Anglii. Královna tenkrát přišla mezi piloty a moc rád o tom povídal,“ popisuje otcovu vzpomínku Josef. Podle dcery Miluše Marténkové vzpomínal na Anglii moc rád a moc hezky. Chtěl se tam ještě podívat, ale nejdřív mu to nedovolil režim a pak zdraví.

Eliška Syrovátková

tröer
ění kanalizace
STOP
žba 602 792 021
 hlídky a revize kanalizace kamerou ✓
 dy ✓ Trasování kanalizace
Vodařská 7
617 00 Brno-Komárov

Auto-moto různé

Autovraký/likvidace odvoz zdarma 777053499

Koupím

Knihy, LP, pohledy, plakáty. T: 603469105

Různé

Hledáme pěkné chaty, chalupy v ZČ, JČ, STRČ a na JM pro rekreaci klientů CK TUI Wolters ze SRN. Kontakt: 318 624 080, 606 227 707, pronajemchaty@seznam.cz